

פרשת בשלח

ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים (יג, יז)

מובא במדרש רבה (כ. יא): "ולא נחם אלקים דרך ארץ" שלא נהג עמם כדרך כל הארץ.

היאך דרך כל הארץ? מי שהוא קונה עבדים, קונה אותם על מנת שיהיו מרחיצין אותו וסכין אותו ומלבישין אותו וטוענין אותו ומאירין לפניו. אבל הקב"ה לא עשה כן לישראל, אלא לא נחם אלקים כדרך כל הארץ, אלא שהיה מרחיצן וסך אותן והלבישן ונשאן ומאיר לפניהם.

מסופר, כי פעם ישב הרה"ק רבי מנחם מנדל מקוצק זי"ע בחברת כמה תלמידי חכמים. כל הנוכחים, מלבד הרבי, השמיעו דברי תורה. ביקשו מן הרבי שישמיע אף הוא מדברי תורתו, אך הרבי היה שקוע בשרעפיו ולא פצה פיו.

כשתהו על מה ולמה אין הוא משמיע דברי תורה, אמר להם "די במה שאנו יושבים יחדיו ושלוש בינינו"... משלא ירדו לסוף דעתו, הסביר: הלא זו משנה מפורשת באבות (ג. ב): "שניים שיושבין ו'אין' ביניהם דברי תורה". כלומר, אם שניים יושבים ואין ביניהם ריב וקטטה נחשב הדבר לדברי תורה"...

הקשה אחד הנוכחים: והלא המשכה של המשנה אומר: "הרי זה מושב ליצים"! הסה הרבי: "דרך ארץ פלשתים"...! עד כאן המעשה הנ"ל. ובודאי שתורה היא, וללמוד אותה אנו צריכים, למה התכוון הרבי מקוצק באומר דברים אלו, הרי בודאי אין זה כפשוטו.